

Nro. 49.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indólt Bétsből, Kedden December 16-ik napján
1806-ik esztendőben.

B é t s.

Az ide való formá ruhás lovas és gyalog polgári fegyveres seregnek külömb külömb Osztályai, nagy pompával temették-el a' múlt szombaton, az ő volt Obersterjeknek, ezen Császári fényes város' sok esztendőig volt Polgármesterének, Cs. Kir. Udvari Tanácsos Hörl György József Urnak meghidegedett tetemeit, a' ki is életének 84-dik esztendejében kimúlt a' világból. Nem tsak a' Polgári fegyveres sereg pedig, hanem a' Magistratusnak és az Universitásnak előkelőbb személyei

B b b

is, sok másokkal egyetemben jelen voltak temetésén.

A' Palatinus ö K. Fő Hertzegsége e. h. 10-kén indúlt-le innen Budára.

Itt Alsó Austriában mind ez ideig igen lágy időkjártak. Ez ugyan a' szegénységnek sok tekintetben kedvező környülállás: hanem, hogy az egészségre nézve milyen következései lesznek, megmútatják a' jövő napok.

Triestből Nov. 24-kén.

Tudósításaink érkeztek Raguzából, a' mellyek e. h. 12 kén indúltak. Ezek szerint Fr. Gen. Marmont elútaozott onnét Dalmatziába. Elbútsuzásának alkalmatosságával azt adta a' népnek tudtára, hogy másutt lévén réa szükség, elkerülhetetlen volna onnan való eltávozása. A' várnak megerősítettését minden kitelhető módok szerint tanátsalta a' lakosoknak, megigérvén, hogy nem soká vissza fogna térni hozzájuk. —

„F. M. Lieutenánt Gróf Bellegarde, Adjutánseitől és más néhány Auszriai tisztektől kísértetvén, bément Raguzába, a' honnan a' Frantzia Komenzáns Gen. Lauriston egy postányi távolságra küldötte a' maga lovaít és hintóját eleibe. A' Fr. katonaság kiállott a' piatzra tiszteletére, és szállása előtt is egy Kompania strázsált tiszteletből. Kevés mulatása után ismét viázza tért a' vezér-

ése alatt lévő Austriai Cs. K. sereghez, melly még mostanában is ezen tengeröbölnek néhány szigetein tartózkodik. —

Török Birodalom.

Egy közönséges Ujságlevélben rövid szokások ezeket olvassuk: — „

„Mint hallatik, az Oroszok néhány számos csapatokkal bészállottak a' Generális *Michelson* vezérlése alatt, mint a' Fényes Porta' barátjai és Szövetségesei, Moldovába és Oláh országba.

Ugyan ez a' környüállás a' következő *Lemberg*i levélben is emittetik hitelesítő környüállásaival egyetemben: — „

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„*Lemberg*höl Decz. 2 kán. „Az Oroszok a' Lithvániától fogva Warschaunak *Prága* nevű külső városáig terjeszkedő vidékeken fekszenek a' *Wistula* mellett. Első csapatjaik a' *Wistula* által fedezettek: a' bal vélek által ellenben a' Frantziák az o' bal szárnyokkal, *Thorn* és *Danczka* felé terjeszkednek-ki, a' jobbal pedig *November*' 27-kén mentek-bé *Warschauba*, minekülánna a' Prusszusok ottan minden *Kassájokkal* és *Bankójokkal* eltávoztak volna. A' megmaradott Prusszus sereg'szine, a' mellyet még jó számos ezer emberre tesznek, a' *Danczka* és *Thorn* között találtató *Graudencz* nevű erősségnél a' *Wistula* mellett fekszik mind ez ideig, a' Király és Generális *Keller* vezérlések által, kemény sántzok között.

„A' leg ujabb történetek között v' letl'nek tettett lenni előttük az, hogy November' 26-kán egy valami sok ezer emberekből álló Orosz fegyveres sereg Moldovába hirtelenséggel bészállott.

„Mink ugyan a' tr'ia mezejéhez közzel vagyunk de leg nagyobb tsendességben és nyugodalomban élünk; a' mi jó Császárunkat Ferenczet, mint leg jobb atyáinkat és Monárchánkat szeretjük és tiszteljük.

Zemlinből Decr. 1-ső napjan. — „A' Fényes Porta és a' Szerviaiak között való bekességes alkudozások, hathatósan folytattatnak *Szemenariában*. A' főbb és fundamentomos feltételek már meg is állittódtak, és helybehagyás végett a' napokban Konstantzinápolyba küldetteetek. A' Porta' határozása ezekre nézve minden órán várattatik vissza. A' fegyveres készülétek azonközben minden esetre mind két részről tüzesen tétetnek. A' Szerviai előljárók, meghatározott rendelkezéseket küldöttek a' Bulgariái szélek mellett fekvő seregeikhez, hogy magokat olyan készen tartsák a' verekedéshez, hogy azonnal hozzá foghassanak ahhoz, ha a' Porta meg nem találja a' hozzá küldetett fundamentomos feltételeket erősíteni. Eddig való fekvéseket a' Szerviai seregek, ezen rendelkezés után azonnal meg változtattak. Hadi munitziót is szállittattak számokra *Szemenariából* elegendőt az ő előljárók. Azonközben a' Törökök sem vesztegelnek; az ő fekvésekből ugyan úgy látszik, hogy csak oltalmazólag akarják viselni magokat. A' leg ujabb tudósítások szerént, sok eleség és hadi készület érkezett *Sophia* városához számokra.

A' belső zenebonáskodók más felől is műtogatni kezdették ismét magokat a' Porta' tartományaiban. A' Ruméliai lármák, a' melyekről úgy irtak vala, mint ha egészszen letsendesítettve volnának, a' hamú alatt ismét kezdenek elevenülni. *Kadri Aga* számos haramiákból állótsoportot gyűjtven maga mellé össze, az országútakat elállotta. V' tölle való félelem miatt az egygyütt utazó kereskedők (Karavánok) *Silistriánál* tovább nem merészelték folytatni utjokat, a' hol meg állapodvána' környüllásoknak jobbra való változásokat várják. Az Egyiptomi lármáknak ujjontani felelevenüléseket is gyanítani lehet külömb külümb féle jelekből. — Novemb. 11-kén egy Páris felé utazó, Persiai Követ érkezett Konstantzinápolyba a' kit fontos tárgyakra nézve és fényes ajándékokkal indított a' *Schaeh* Napoleon Császárhoz. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy más és a' leg ujjabb tudósítás szerént nem egy hanem két Persiai Követek érkeztek Konstantzinápolyba, a' kik közzül az egygyik, attól a' *Joubert* nevü Fszantzia tolmátstól kísértetvén, a' ki nem régiben érkezett Napkeleti Indiából Konstantzinápolyba vissza, haladék nélkül, siettséggel tovább folytatta útját arra felé, a' hol a' Frantzia Császárral leg hamarább találkozhat. — Párisból a' Szenátusnak egygyik nevezetes tagja, *Doulcet Pontecoulant*, hasonlóképpen megérkezett Konstantzinápolyba. Az ő oda való küldtetésének tárgyát is fontosnak gondolják lenni. —

Frantzia Birodalom.

Párisból azt irták közelébről, hogy oda olyan

tudósítás érkezett volna Genuából, hogy a' Fényes Porta hadat üzent volna Angliának és az Orosz birodalomnak. A' *Gazette de France* nevű Párisi Újság, a' melyben ez a' dolog olvastatik, azt teszi még hozzá, hogy Livornóba is ugyan ezen hírről érkezett volna egy hajó Konstantinápolyból, a' mely 16 napok alatt tette Konstantinápolytól fogva Livornóig ezen útat. — Ezen tudósítást azonközben egyenesen meg cáfolja az a' fellyebb előhozott környúlattis, hogy a' Michelson vezérlése alatt lévő Orosz sereg, nem mint ellenség hanem mint barát és szövetséges társ úgy ment bé Moldovába és Oláh országba.

A' Hollandiából Párisba érkezett levelek szerint a' Hollandia partokat kiszállással kezdte fenyegetni az Anglus és Orosz seregek, miathogy egy Anglus és Orosz hadi hajókból álló sereg magát ezen partoknak szomszédságokban mutogatja. — Ezt a' hírt nem kevésse hitelesítik azok a' kifejezések, a' mellyek a' Frantzia hadi tudósításokban feljebb előfordultak: hogy t. i. Napoleon Császár azért kívánta volna a' Hollandiai Királynak oda való visszazamenetelét, hogy az országot önnön maga védelmezze.

Párisból Dec. 15-ös napján. Még nem halljuk, hogy a' Nov. 16 ikán Charlottenburgban aláíratott fegyvernyugvás' Aktája Graudenczben helybe hagyatott és ki tseréltetett volna. Meg tehát most is folyani kell a' hadakozásnak. Napoleon Császárnak vissza jövetelét nem remélhetjük mind ad-

dig, míg a' közönséges békességnek fundamentos feltételeit meg nem állítja.

* * *

A' *Wistula* mäjjekein folyó hadi környülállásokról még tsak ennyit olvastunk a' Dec. 5. kéig ki jött Német közönséges levelekben: — „

„Egy pár napoktól fogva egy ütközet felől beszélnek, a' melly nem messze Warschautól a' Marschal *Davoust* serege és az Orosz seregek között történt volna: hanem, még eddig semmi hivatal szerént való tudósítást nem olvastunk felőle. —

Berlinből Nov. 29-ikén. Ezen hónap' 23-kán és 24 kén dél előtt, az az előtt való este érkezett Marschal *Soult* seregének mustrráját tartotta a' műlató kert' térségén a' 'Császár, a' melly után a' fő hadi szálláshoz tartozó minden tárgyakal egyetemben elútazott innen. Mint hallatik, *Küstrin* felé vette útját. Maga a' Császár 25-ikben éjjel: az ő lovas és gyalogtestörző seregei pedig, a' M. *Soult* egész seregével egyetemben a' Császár elindulása előtt ugyan azon (Nov. 25-kén) este indultak-el innét. A' Császár távolléte alatt Gen. *Hulin* folytatja itt a' katonai fő kormányozást.

Berlinből Nov. 27-kén. Az Orosz sereg még azon helyeken feküdt Nov. 22-kén túl a' *Wistula* vizén, a' hol az előtt megfészkelte volt magát. Minthogy azonközben a' Frantziák Warschauban

az Oroszok pedig ennek külső városában Prágában fekszenek; tehát lehetetlen hogy sokáig így maradjanak; vagy verekedni, vagy valamelyik rész magát vissza vonni, kéntelenítettik. — Marschal Davoust így irt Sempolnából Nov. 21-kén: „Miholnap innen tovább indulni szándékozunk, hogy a napok alatt Warschauba érkezzünk. Néhány napokig azért nyugodtunk, hogy az Oroszoknak érkezéseket remellettük; most magunk menünk eleikbe. M. Ney utólszor kérte fel Nov. 19-kén Thorn várát. Ha ezt elkaphatjuk az után meg kerülhetjük Graudenzet is, etc. (Ez a' M Davoust levele bizonyosan jelenti, hogy nem erősített meg a' fegyvernyugvos; minthogy a' szerént önként kellett volna a' Pr. Királynak ezen várakba bébetsatani a' Frantziákat).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Fr. nagy armádia 32-dik Hadi Tudósítása-Berlinben Novemb. 15-ikén. Magdeburgnak elfoglalatása és a' Lübecki történetek után a' Pruszszia ellenvaló hadakozás elvégeztetett. A' Pruszszus seregek a' következő csapatokból állottak akkor, a' midőn a' tsatározó mezőre ki állottak. — A' Gen. Büchel csapatja 33 batalionokból, 4 Kompania Vadászokból és 7 ágyúzós Batteriákból — a' firtintz Hohenlohe csapatja 24 Pruszszus, 25 Szakszoniai, 45 Swadron Pruszszus 35 Swadron Szaksz. Lovasságból, 2 ágyúzós Batalionokból és 8 Pruszszus's ugyan ennyi Szakszoniai ágyús Batteriákból, állottak. — A' Király' személyes vezérlése alatt lévő sereget ~~tették~~ először egy előjáró csapat, a'

mely 10 Batalionokból, és 15 Svadronokból, másodszor, három tsapatok, a' mellyek közzül egygyiket az *Orániai Princz*, a' másikat *G. Wartensleben*, a' harmadikat *G. Smettau* vezérelték. Az *Orániai Princz* tsapatja 11 Bat.ból 20 Svadronból, a' *G. Wartenslebené* 11 Bat.ból, 25 Svadronból, a' *G. Schmettaué* 10 Batalionból 15 Svadronból állott. Ennek a' Király vezérlése alatt lévő fő seregnek tartalékját 2 tiz tiz Batalionokból álló tsapatok formáltak, 20 Svadronokkal egyetemben a' *G. Kalkreuth* vezérlése alatt. Ezek közt találtattak a' Király testörző Regementjei is. — Egy második tartalék sereg állott 13 Batalionokból, és 20 Svadronokból, a' mely a' *Würtembergi Eugenius Princz* vezérlésére volt bízattatva. —

„E' szerint 160 Batalionokkal, 236 Svadronokkal és 50 ágyúzó Batteriákkal állott valaki a' Király a' tsatározó mezőre, t. i. 115,000 gyalogokkal, 30,000 lovasokkal, és 800 ágyúkkal. Ezek közzül 126,000 emberek voltak jelen October 14-ikén a' Jénai tsatában. A' többek, t. i. egy tsoportotska a' *Weimari Hertzeg'* vezérlése alatt *Eisenach*-nál, egy más tsoportotska az *Eugenius Würtembergi Princz* vezérlése alatt, másutt állott a' tsata alatt.

„Ezen 126 ezer emberek közzül meg nem menekedett tsak egy is. A' *Weimari Hertzeg'* vezérlése alatt lévők közzül sem egy is. Hasonlóképpen egy sem abból is, a' melly a' *Hertzeg'* *Würtemberg* vezérlése alatt *Hala* mellett megveretett. Ezek a' 125 ezer emberek minnyájau, rész szerint

elfogattattak, rész szerént sebbe estek, rész szerént megölettetek. Minden zászlóik, ágyuik, bágáziáik elvétettek, minden Generálisaik elfogattattak; az *Odera* vizén semmijek által nem ment. A' Király, Királyné, Generális Kalkreuth, és 10 vagy 12 tisztok, a' kik megmenekedtek. Mostanában még, Nagy Glogauban egy, Breszlauban egy, Briegben egy, Warschauban két, Königsbergben néhány Regimentjei, mind egygyüti valami 15 ezer gyalogjai és 3 vagy 4 ezer lovassai, vannak a' Pruszsus Királynak. Ezek egy részint várakban vannak beszorittatva. Königsbergben, a' hol ezen szempillantathán tartózkodik a' Király, alig gyűjthet ös-sze 8000 embert maga körül. — „A' Szakszoniai Felség ajándékba küldötte a' Wittembergi Fr. Kormányozónak G. Lemarroisnak a' maga ábrazatképét, azért, hogy ott a' láрма alkalmatosságával a' fenytő házból kiszabadúlt bűnösöket ös-sze fogdostatta, a' kik a' várost felprédálással fenyegeték. — Seregeink' fekvése mostanában ez: A' Hautpoul, Grouchy, Sahuc, és Lasalle lovas Osztályaik, a' mellyek közzül az utolsó Lübeckben volt a' Bergi Nagy Hertzeggel, minden órán Berlinbe érkeznek. A' Marschal Ney előljáró tsoportja, a' melly Magdeburgot kapitulálásra kényszeritette, már béérkezett Berlinbe; a' Htzeg Pontecorvó és Marschal Soult seregeik ugyan erre felé közelgetnek Lübeckből. Marschal Mortier a' nagy armádia 8-ik seregével Hamburgba szállott bé, hogy az Albis és Weser vizeit bezária. Generális Savaryra Hamelb várának ostromlása van bizattatva. Marschal Lannes Thorn várossához megérdezett, az *Au-*

gerea serege pedig Brombergben és Graudenczcel általellenben állapodott-meg. Marschal *Davoust* Posenből *Warschau* felé folytatja útját, a' hova nyomúl a' Bergi Nagy Hertzeg is a' tartalék lovaságnak egy részével, a' Beaumont, Klein, és Becker Oszályaival, a' Nansouty Vasasaival, 's végre a' Gen. Milhaud könnyű lovasaival. A' Szövettséges seregekkel rész szerént Nagy Glogaut ostromolja, rész szerént Breszlaut tartatja bészárva Princz Jeromos, a' kire Sléziának elfoglalása van bizattatva. A' szükséges ostromló készülétek Küstrinből küldettettek számára. *Lenzye* várát, a' mely Posen és *Warschau* között középhen esik, seregeink elfoglalván, magazinumokat és ágyuzó készüléteket is találtak ott. A' Lengyelek jó indulattal viseltetnek hozzáuk. Az ő útjaik járhatatlanok a' *Wistula* vizéig; homok fedi őket. A' *Wistula* vize most látja előbb a' Frantzia Sas. A' Császár kívánta, hogy a' Hollandiai Király Hágába vissza mennyen, és országa' védelmezésére személyesen vigyázzon. — „A' Hollandiai Király Marschal *Mortierre* bizta Hannoverának elfoglalását, a' hol a' Prussziai Sas és a' Választó Fejedelmi czimerek egyszersmind leszedettettek, —

A' Harmincz-harmadik Frantzia Iladi Tudósítás, a' nagy armadiától. — Berlinben Nov. 17-ikén —

A' következő fegyvernyugvás tegnap készült-meg Charlottenburgban. Minthogy az idő az esztendőben már messze haladott: erre nézve határozattak-meg a' seregeknek kívántatás szállások, a'

melyhez képest egy része a Prussziai Lengyel országnak a Fr. seregek által elfoglaltatik, a más része neutralisnak hagyattatik. A Fegyvernyugvás költése így következik: —

Ö F.gek a Fr. Császár és Olasz Király, és Prusszus Király, hogy a közöttök ilyen szerentetlenül ki ütött hadakozásnak véget vethessenek, a mult Oktober 23-ikán kezdődött alkudozásaikhoz képest szükségesnek lenni itélték fegyvernyugvásra lépni, a melyben való meg egygyezés végettelyes hatalmú Ministereket neveztek ki, t. i: a Császár ö F. ge, Osztályos Generális Düroc Mihályt, a Betsület Légio nagy Keresztését, a Prusszus Fekete és Veres sas Ritterét, &c: a Prusz. Király pedig Marquis Luchesinit, a maga Statusministerét Kamerariussát, etc, és Generális Zastrow Fridrich Wilhelmét a kik a nékiek által adott telyes hatalmú levelet költsönösen által tserélvén, ezekben egygyeztek meg; —

1) ső Tzikkely. 2-dik Tzik. (Ezek már a 48-ik M. Kurir hátulsó lapján olvastatnak; a következő pontoknak pedig, minthogy semmi környülállások szerent nem fog ezen fegyverszűnésnek Aktála sem az Prusszus Király sem az Orosz Császár által helybe hagvattatni, tsak a summájokat forditjuk le ide ezen Ujságból) — 3) Tzik. A több részét az Uj-napkeleti Prussziának ne foglalják el az alkudozás alatt egyik Fél seregei is; közönségesen szolván ezen idő alatt semmi orosz sereget be ne fogadjon Prusszia a maga határaitra. — 4) Tz. A meg

nevezett várakon kívül Hameln és Nienburg is ide értetvén, minden ágyuikkal és egyéb készületeikkel adattassanak által a' Fr. seregeknek, hanem az ezekben található Pr. seregek ne légyenek hadi fog-
 5) Tz. Ha az alkudozásoknak meg békélés nem lehet a' következtése: az alkudozó felek a' hadakozásnak ujjontani el kezdése előtt 10 napokkal, tegyenek jelentést a' felől egymásnak. — 6) Tz. Helybe hagyás által való meg erősítettése és kitseréltetése (ha t. i. let volna valami belőlle) Graudenczben e. h. 21-dikéig mennyen véghez. Költ Charlottenburgban Nov. 16-ikán 1806. — *Düroc, Luchcaini, Czastrom.*

* * *

BCU Nagy Britannia. Magyar Cluj

Mi némű czélozásai lehessenek az Országlószéknek az ő még most is hathatósan tartó hadi készületeivel nem tudhatjuk; hanem elég az, hogy magokat a' készületeiket szeméinkel látjuk, Néhány csapatok, gyalogok és ágyúzó, már rész szerént elúztak azon kikötő helyek felé, a' mellyekben hajókra ülnek; rész szerént pedig rendelést vettek az oda való elúztásra, a' hol hajókra fognak ülni. — A' reguláris katonaság' számának nevelését meghatározta az Országlószék, a' melly hogy annál rövidebb és könnyebb módon eshesék, a' tartományi (provinczialis) katonaság közül rétetnek bizonyos számuak által a' regulárisok közzé.

Elegyes Dolgoi.

Konstantinápolyból és több Török Birodalombéli városokból sok tekintetesebb Izraeliták utaztak Párisba az ott majdan el kezdendő Szinedriumban való meg jelenés végett. — *Monachiumban, Majlandban, Aápolyban,* és Frantzia Országnak sok nevezetes városiban, a' Jénai ütközetben nyert győzedelemnek meg haladására Te Deum laudamus tartatott. — Az Algiriai *Dey*, az az, uralkodó Fejedelem Frantzia Országot haddal fenyegeti. — A' Heszzen-Kasszeli Vál. Fejedelemség mostani Generális Gubernatorja közönségessen ki hirdettette, hogy *Napolcon Császár* minden Haszsziai katonákat, a' kiknek kedvek lejend, Fr. hadi szolgálatba bé vészen, a' kiknek a' Fr. katonasággal hasonló zsoldjok, köntösök, és szabatságok fog lenni. — A' *Wilhelmshöhi* kastélynak falában rejtetett Haszsziai kintset fel találták a' Frantziák. — A' *Hannai* erősséget egészen le rontották. — Azon 7 millió és 700000 liverből álló hadi adót, melly a' Sax-Gothai és Altenburgi herczegségekre vette, egészen el engedte a' Fr. Császár. — Fr. Generál *Boekamp* a' Paderborni herczegség el foglalításának alkalmatosságával világosan kimondatta a' lakosoknak, hogy azon tartomány a' Pruszsiai Birodalomhoz többé tartozni nem fog. — A' Weimári herczegnek, a' ki most Berlinben tartózkodik, nemcsak eddig birt tartományának meg hagyattatásához, hanem azoknak ki terjesztetésekhez is nagy reménysége van. — Svécia Országban semmi rendkívül való hadi készülétek nem tete-

tödvén, úgy gondolkoznak a' Politicusok, hogy az Angliai szövetségről le mondott volna a' Svéciai Király.

* * *

Tudományt tárgyzó Tudósítás.

Paczkó Ferencz József, Cs. és Kir. Priv. Posonyi Könyvnyomtatónál most leg újabban találtatnak t

lunepi és Böjti Egyházi Beszédek, mellyeket Németből Hazánk nyelvére fordított, élő nyelvel hirdetett, most közre bocsátott *P. Innocentius Török*, Szerafikus Sz. Ferencz rendén lévő Magyar Országi B. Asszony Provinciájának tagja. Első esztendő; 2B for. Cluj / Central University Library Cluj

Vasárnapokra készítettett egyházi beszédek; mellyeket Németből Hazánk nyelvére fordított, élő nyelvel hirdetett, most közre bocsátott *P. Innocentius Török*, Szerafikus Sz. Ferencz Rendén lévő Magyar Országi B. Asszony Provinciájának tagja. Első esztendő, első és második Rész, 3 for.

A' második esztendőbéli Járat most van a' sajtó alatt.

Liber Latinus, quem in usum puerorum latine discentium primus conscripsit *Antonius Fridericus Busching*, nunc vero locis plurimis auctum et studiis primae adolescentiae conformatum edidit *Pau-lus Losy* Császári Philos. Doctor, Venerab. Consi-

storiæ Superintendentialis H. C. Adiutorum Cis-
Danubiani Assessor. Gymnasii Reformatorum Kets-
kemétiensis Rector et Professor, 40 kr.

A' Deák Vers szerzésnek esméreti és Régulai
15 kr.

* *

Tudományos Jelentés.

Közelébről ilyen című betses munká lerült
kezünk közzé:

Elme Játékjai

írta *Aranka György*,

Nyomtatott Nagy - Váradon *Szigethy Mihály*
betűivel, 1806-ik esztendőben.

Találtatik: Magyar országon, Debreczenben
Toth Mihály, Pesten Kiss István, S. A. Ujhellyes
Polya Ferentz Uraknál — Erdélyben, magánál a'
Szerző Urnál.

P. D.